

Wytyczne do opracowania planów studiów i programów kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich prowadzonych w Uniwersytecie Rolniczym im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

§1

1. Studia wyższe w Uniwersytecie Rolniczym im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, zwanym dalej „Uczelnią”, są prowadzone w ramach kierunku studiów, stanowiących wyodrębnioną część jednego lub kilku obszarów kształcenia i realizowanych w sposób określony przez program kształcenia.
2. Określony przez Senat kierunek studiów może być prowadzony przez podstawową jednostkę organizacyjną Uczelni lub łącznie przez kilka jednostek, na określonym poziomie i profilu kształcenia oraz formie studiów.
  - 1) Poziomy kształcenia stanowią:
    - a) studia pierwszego stopnia, tj. licencjackie – trwające co najmniej sześć semestrów lub inżynierskie – trwające co najmniej siedem semestrów;
    - b) studia drugiego stopnia, tj. magisterskie – trwające od trzech do pięciu semestrów;
    - c) jednolite studia magisterskie – trwające od dziewięciu do dwunastu semestrów.
  - 2) Profil kształcenia uwzględnia:
    - a) profil ogólnoakademicki – jeżeli prowadzi badania naukowe w dziedzinie nauki lub sztuki związanej z kierunkiem studiów i zapewnia studentom tego kierunku:
      - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań – w przypadku studiów pierwszego stopnia;
      - udział w badaniach – w przypadku studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich;
    - b) profil praktyczny – jeżeli zapewnia studentom tego kierunku możliwość odbycia praktyk zawodowych, łącznie w wymiarze co najmniej trzech miesięcy na każdym z poziomów kształcenia.
  - 3) Formy studiów stanowią:
    - a) studia stacjonarne – dla których co najmniej połowa programu kształcenia jest realizowana w postaci zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów;
    - b) studia niestacjonarne – dla których co najmniej 30% programu kształcenia jest realizowane w postaci zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów.
3. Studia niestacjonarne mogą trwać jeden lub dwa semestry dłużej niż odpowiednie studia stacjonarne.
4. Do okresu studiów pierwszego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich zalicza się praktykę zawodową studenta.

§2

1. Podstawowa jednostka organizacyjna Uczelni może prowadzić studia pierwszego i drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie, jeżeli:
  - 1) senat uczelni w drodze uchwały:
    - a) określił nazwę kierunku studiów adekwatną do zakładanych efektów kształcenia, profil i poziom kształcenia oraz formę studiów;
    - b) przyporządkował kierunek studiów do obszaru lub obszarów kształcenia oraz wskazał dziedziny nauki i dyscypliny naukowe lub dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia dla danego kierunku studiów;
  - 2) zaś jednostka:
    - a) posiada program kształcenia dla tego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia uwzględniający:
      - opis zakładanych efektów kształcenia,
      - odrębny dla studiów prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej program studiów, w tym plan studiów,
    - b) wskazała związek kierunku studiów z misją uczelni i strategią jej rozwoju.
2. Do prowadzenia kierunku studiów przez podstawową jednostkę organizacyjną jest konieczne w szczególności:
  - 1) utworzenie właściwego minimum kadrowego;
  - 2) zachowanie właściwych proporcji między liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów na danym kierunku studiów;
  - 3) dysponowanie infrastrukturą zapewniającą prawidłową realizację celów kształcenia, w tym zapewnienie odpowiednich warunków do prowadzenia zajęć w salach dydaktycznych, laboratoriach i pracowniach;
  - 4) zapewnienie możliwości korzystania z zasobów bibliotecznych obejmujących literaturę zalecaną na tym kierunku studiów oraz z zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki;
  - 5) zapewnienie właściwego trybu odbywania praktyk przewidzianych w programie kształcenia;
  - 6) wdrożenie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, uwzględniającego specyfikę programu kształcenia danego kierunku studiów;
  - 7) prowadzenie bieżącej analizy zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy.

§3

1. Program kształcenia dla określonego kierunku i poziomu oraz profilu kształcenia uwzględnia:
  - 1) opis przyjętych przez Uczelnię – w drodze uchwały Senatu – spójnych efektów kształcenia, zgodnych z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego i obowiązującymi standardami kształcenia;
  - 2) program studiów, stanowiący opis procesu kształcenia prowadzącego do osiągnięcia efektów.
2. Efekty kształcenia stanowią zasób wiedzy, umiejętności oraz kompetencji personalnych i społecznych uzyskanych w procesie kształcenia przez studentów. Ujmują to, co student wie, rozumie i potrafi wykonać po zakończeniu procesu kształcenia, przy czym:
  - 1) wiedza to zbiór powiązanych ze sobą faktów, zasad, teorii i doświadczeń wywodzących się z określonej dziedziny nauki i przyswojonych przez studenta;

- 2) umiejętności to zdolność kreatywnego wykorzystania i stosowania wiedzy oraz wyćwiczonych sprawności do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów;
  - 3) kompetencje personalne i społeczne to zdolność do autonomicznego i odpowiedzialnego wykonywania powierzonych zadań oraz umiejętność komunikowania się i współdziałania w ramach struktur zespołowych.
3. Efekty kształcenia powinny być mierzalne, dlatego dla każdego z nich muszą zostać sformułowane jasne kryteria oceny, pozwalające na stwierdzenie, czy i w jakim stopniu efekt został osiągnięty.
  4. Opis zakładanych efektów kształcenia uwzględnia efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwe dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia wybrane z efektów kształcenia dla obszaru lub obszarów kształcenia, do których został przyporządkowany kierunek studiów.
  5. Opis zakładanych efektów kształcenia dla kierunku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera uwzględnia pełny zakres efektów kształcenia dla studiów o profilu ogólnoakademickim lub praktycznym, prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich.
  6. W przypadku gdy podstawowa jednostka organizacyjna uczelni prowadzi na danym kierunku i poziomie kształcenia studia o profilach ogólnoakademickim i praktycznym, opis zakładanych efektów kształcenia sporządza się odrębnie dla każdego profilu.
  7. W przypadku gdy podstawowa jednostka organizacyjna uczelni prowadzi na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia studia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, proces kształcenia umożliwia uzyskanie takich samych efektów kształcenia na każdej z tych form studiów.
  8. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni prowadząca kierunek studiów uwzględnia w programie kształcenia wnioski z analizy zgodności efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy oraz wnioski z analizy wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów.
  9. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni wykorzystuje w pracach mających na celu określenie programu kształcenia doświadczenia i wzorce międzynarodowe.

§4

1. Program studiów określa moduły zajęć wraz z przypisanymi im efektami i treściami kształcenia oraz liczbą punktów ECTS.
2. Przez moduł zajęć należy rozumieć szeroko rozumiany przedmiot lub grupę przedmiotów oraz ujętą w programie praktyką kierunkową, przygotowanie pracy dyplomowej, a także zbiór przedmiotów obowiązkowych dla określonej specjalności lub specjalizacji w ramach kierunku studiów, względnie zestaw przedmiotów wybranych przez studenta spośród przedmiotów należących do określonego, większego zbioru.
3. Każdy moduł należy opisać odrębnymi efektami kształcenia, realizowanymi w ramach efektów określonych dla kierunku studiów.
4. Punkty ECTS stanowią zdefiniowane w europejskim systemie akumulacji i transferu punkty zaliczeniowe, będące miarą średniego nakładu pracy osoby uczącej się, niezbędne do uzyskania zakładanych efektów kształcenia.
5. Program studiów określa w szczególności:
  - 1) formę studiów (stacjonarne lub niestacjonarne), liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów;
  - 2) wykaz modułów zajęć, których zaliczenie jest wymagane dla ukończenia studiów na danym kierunku i poziomie kształcenia;

- 3) plan studiów obejmujący semestralny wymiar godzin realizowanych w ramach wszystkich zaplanowanych form i typów zajęć oraz metod kształcenia;
  - 4) formę zaliczenia, stwierdzającą osiągnięcie efektów kształcenia przez studenta,
  - 5) liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów;
  - 6) liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia;
  - 7) liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych, warsztatowych i projektowych;
  - 8) liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć ogólnouczeniowych, niezwiązanych z kierunkiem studiów lub realizowanych na innym kierunku studiów;
  - 9) liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z obszarów nauk humanistycznych i nauk społecznych;
  - 10) liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z języka obcego;
  - 11) liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z wychowania fizycznego;
  - 12) wymiar, zasady i formę odbywania praktyk, w przypadku gdy program kształcenia przewiduje praktyki;
  - 13) zasady i formę realizacji prac dyplomowych, zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi właściwych kierunków studiów;
  - 14) zasady i formę przeprowadzenia egzaminu dyplomowego, zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi właściwych kierunków studiów.
6. Liczba punktów ECTS przewidziana planem studiów dla jednego semestru powinna wynosić 30.

§5

1. Program studiów powinien umożliwić studentowi wybór modułów zajęć, do których przypisane są odrębne efekty kształcenia i punkty ECTS, w wymiarze nie mniejszym niż 30% łącznej liczby punktów ECTS koniecznych dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów.
2. Program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednego obszaru kształcenia określa procentowy udział liczby punktów ECTS, przewidzianych dla każdego z tych obszarów, w stosunku do łącznej liczby punktów ECTS, koniecznych dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów.
3. Program studiów dla kierunku o profilu ogólnoakademickim obejmuje moduły zajęć powiązane z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki lub sztuki związanej z tym kierunkiem studiów, służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych, którym przypisano którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% łącznej liczby punktów ECTS.
4. Program studiów dla kierunku o profilu praktycznym obejmuje moduły zajęć powiązane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, służące zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% łącznej liczby punktów ECTS.
5. W planie studiów co najmniej 50% zajęć powinny stanowić ćwiczenia i seminaria.

§6

1. Program kształcenia dla określonego poziomu i profilu kształcenia oraz formy studiów uwzględnia:
  - 1) zajęcia z języka obcego i wychowania fizycznego;
  - 2) zajęcia ogólnouczeniiane niezwiązane z kierunkiem studiów lub realizowane na innym kierunku studiów, w tym:
    - a) na studiach pierwszego stopnia i jednolitych studiach magisterskich kształcenie z zakresu podstaw przedsiębiorczości lub ochrony własności intelektualnej;
    - b) na studiach drugiego stopnia i jednolitych studiach magisterskich kształcenie z zakresu treści oferowanych na innym kierunku studiów;
  - 3) realizację treści umożliwiających uzyskanie efektów kształcenia z obszarów nauk humanistycznych i nauk społecznych.
2. Jeżeli obowiązujące standardy kształcenia nie stanowią inaczej, program kształcenia dla określonego poziomu i profilu kształcenia oraz formy studiów uwzględnia seminaria dyplomowe organizowane w celu zaprezentowania przez studentów założeń i rezultatów pracy dyplomowej oraz w celu bezpośredniego nadzoru nad stanem zaawansowania realizowanej pracy i przygotowaniem do egzaminu dyplomowego.

§7

1. Kształcenie z zakresu języka obcego obejmuje:
  - 1) na pierwszym stopniu studiów – przedmiot prowadzony przez 4 semestry:
    - a) studia stacjonarne semestr 1-4, łączny wymiar 120 godz. i 5 ECTS, w tym odpowiednio:
      - semestr 1 - 15 godzin i 1 ECTS;
      - semestr 2 - 30 godzin i 1 ECTS;
      - semestr 3 - 30 godzin i 1 ECTS;
      - semestr 4 - 45 godzin i 2 ECTS;forma zaliczenia – egzamin;
    - b) studia niestacjonarne łączny wymiar 84 godz. i 5 ECTS, w tym każdy semestr po 21 godz., forma zaliczenia – egzamin;
  - 2) na drugim stopniu studiów – przedmiot prowadzony przez jeden semestr:
    - a) studia stacjonarne w wymiarze 30 godz. i 2 ECTS, forma zaliczenia – zaliczenie na ocenę;
    - b) studia niestacjonarne w wymiarze 21 godz. i 2 ECTS, forma zaliczenia – zaliczenie na ocenę;
  - 3) na jednolitych studiach magisterskich – przedmiot prowadzony w wymiarze uwzględniającym specyfikę kierunku studiów oraz wytyczne określone przez obowiązujący standard kształcenia, w wymiarze łącznym nie mniejszym niż określony w pkt. 1.
2. Kształcenie z zakresu wychowania fizycznego obejmuje:
  - 1) na pierwszym stopniu studiów lub jednolitych studiach magisterskich – zajęcia realizowane przez dwa semestry:
    - a) w wymiarze 24 godz. na studiach stacjonarnych i 14 godz. na studiach niestacjonarnych w każdym semestrze, łączna liczba 2 ECTS;
    - b) forma zaliczenia – zaliczenie bez oceny;
o ile standardy kształcenia nie mówią inaczej;
  - 2) na drugim stopniu studiów – zajęcia realizowane w jednym semestrze:
    - a) w wymiarze 24 godz. na studiach stacjonarnych i 14 godz. na studiach niestacjonarnych, łączna liczba 1 ECTS;

- b) forma zaliczenia – zaliczenie bez oceny.
3. Kształcenie z zakresu podstaw przedsiębiorczości lub ochrony własności intelektualnej obejmuje zajęcia realizowane w jednym semestrze, w wymiarze co najmniej: 15 godz. na studiach stacjonarnych i 9 godz. na studiach niestacjonarnych, łączna liczba 1 ECTS. Forma zaliczenia określona przez program studiów danego kierunku.
  4. Kształcenie z zakresu treści oferowanych na innym kierunku studiów na studiach drugiego stopnia i jednolitych studiach magisterskich obejmuje zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej: 15 godz. na studiach stacjonarnych i 9 godz. na studiach niestacjonarnych, łączna liczba 1 ECTS. Forma zaliczenia określona przez program studiów danego kierunku.
  5. Kształcenie z zakresu treści oferowanych w ramach zajęć z obszarów nauk humanistycznych i nauk społecznych, na pierwszym i drugim stopniu studiów oraz jednolitych studiach magisterskich obejmuje grupę przedmiotów umożliwiających uzyskanie właściwych efektów kształcenia i minimum 5 ECTS na każdym poziomie studiów. Zakres treści kształcenia i formę zaliczenia określa program studiów danego kierunku.
  6. W ramach kształcenia, o którym mowa w ust 5, na studiach drugiego stopnia uwzględnia się zajęcia dydaktyczne z zakresu kultury, sztuki i tradycji regionu, prowadzone w jednym semestrze, w wymiarze co najmniej 15 godz. na studiach stacjonarnych i 9 godz. na studiach niestacjonarnych.
  7. Seminaria dyplomowe, opisane efektami kształcenia uwzględniającymi specyfikę wynikającą z rodzaju i formy pracy dyplomowej oraz z celu i zakresu tej pracy, obejmują:
    - 1) na studiach pierwszego stopnia – seminarium dyplomowe i pracę inżynierską lub seminarium dyplomowe i pracę licencjacką:
      - a) w wymiarze 30 godz., łączna liczba 10 ECTS;
      - b) forma zaliczenia – zaliczenie na ocenę;
    - 2) na studiach drugiego stopnia i jednolitych studiach magisterskich – seminarium dyplomowe i pracę magisterską:
      - a) w wymiarze 60 godz., łączna liczba 15 ECTS;
      - b) forma zaliczenia – zaliczenie na ocenę.
  8. Praca dyplomowa stanowi samodzielne opracowanie określonego zagadnienia naukowego, prezentujące ogólną wiedzę i umiejętności studenta związane z danym kierunkiem studiów, poziomem i profilem kształcenia oraz umiejętnością samodzielnego analizowania i wnioskowania.
  9. W szczególności pracę dyplomową może stanowić: praca pisemna, opublikowany artykuł, praca projektowa, w tym projekt i wykonanie programu lub systemu komputerowego oraz praca konstrukcyjna lub technologiczna.
  10. Warunkiem przystąpienia do egzaminu dyplomowego jest pozytywna ocena pracy dyplomowej, poprzedzona sprawdzeniem jej oryginalności z wykorzystaniem programów antyplagiatowych współpracujących z ogólnopolskim repozytorium pisemnych prac dyplomowych.

§8

1. Program kształcenia określa szczegółowe zasady i formy odbywania praktyk, z uwzględnieniem specyfiki i wymagań wynikających z prowadzenia danego kierunku studiów.
2. W szczególności określa:
  - 1) cele i efekty kształcenia;

- 2) właściwy wymiar czasowy i termin realizacji,
  - 3) sposób prowadzenia i rodzaj dokumentacji realizowanych zajęć;
  - 4) system kontroli praktyk oraz sposób weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia i zaliczania praktyki.
3. Planowane miejsce realizacji praktyki i jej zakres merytoryczny umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia,
  4. Senat uczelni może określić warunki zwalniania studenta z obowiązku odbycia praktyki, co określają odrębne przepisy.

§9

1. Programy przedmiotów ujętych w planie studiów powinny uwzględniać:
  - 1) możliwości realizacji założonych efektów kształcenia przez właściwe relacje pomiędzy różnymi formami zajęć dydaktycznych i właściwy wymiar zajęć o charakterze praktycznym;
  - 2) wymagania organizacji zawodowych, jeżeli dla danego kierunku studiów zostały one określone.
2. Program przedmiotu opracowuje koordynator wskazany przez kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej, a następnie opiniuje komisja właściwa do spraw dydaktycznych i studenckich.
3. Sylabus, stanowiący opis programu przedmiotu powinien zawierać w szczególności:
  - 1) nazwę przedmiotu;
  - 2) nazwę jednostki prowadzącej przedmiot;
  - 3) imię i nazwisko koordynatora przedmiotu;
  - 4) rok i semestr studiów, na którym przedmiot jest realizowany;
  - 5) język przedmiotu;
  - 6) wykaz grup treści kształcenia i moduły, w ramach których przedmiot jest realizowany;
  - 7) liczbę punktów ECTS przypisaną przedmiotowi;
  - 8) cele przedmiotu;
  - 9) treści merytoryczne przedmiotu wraz z określeniem efektów kształcenia, formy realizacji i stosowanych metod dydaktycznych oraz liczby godzin zajęć dydaktycznych;
  - 10) formę, warunki i kryteria zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu, stanowiących weryfikację uzyskanych efektów kształcenia;
  - 11) wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej potrzebnej do realizacji zasadniczych treści merytorycznych przedmiotu.
4. Istotny element opisu programu przedmiotu stanowi określenie nakładu pracy studenta i przyporządkowanie określonym formom aktywności stosownych punktów ECTS. Do podstawowych form aktywności zalicza się:
  - 1) udział w zajęciach wymagających bezpośredniego kontaktu z prowadzącym, tj.: wykładach, ćwiczeniach, seminariach i praktykach oraz konsultacjach i egzaminie;
  - 2) pracę własną wykonywaną bez bezpośredniego udziału prowadzącego, a konieczną do realizacji treści programowych przedmiotu i uzyskania efektów kształcenia, tj.: przygotowanie do ćwiczeń oraz wykonanie sprawozdania, projektu lub innych zadań objętych programem przedmiotu.

§10

1. W dokumentacji programu kształcenia ma zastosowanie następująca struktura opisu:

- 1) program kształcenia – poziom I;
- 2) efekty kształcenia – poziom II;
- 3) program studiów – poziom III, tj.:
  - a) plan studiów – semestralny układ modułów wraz z liczbą pkt. ECTS i godzin zajęć przypisanych poszczególnym formom ich prowadzenia;
  - b) programy przedmiotów opracowane w formie sylabusów.
2. Program kształcenia dla nowo tworzonego kierunku studiów powinien uwzględniać:
  - 1) wskazanie potrzeb związanych z utworzeniem planowanego kierunku studiów, wynikających z rozpoznania potencjalnego rynku pracy dla absolwentów tego kierunku;
  - 2) sformułowanie przewidywań co do zainteresowania kandydatów danym kierunkiem studiów, wynikających z rozpoznania trendów kształcenia na poziomie średnim i oczekiwań absolwentów tych szkół;
  - 3) wstępne określenie celów i efektów kształcenia oraz przyporządkowanie danego kierunku do określonego obszaru/obszarów kształcenia wraz z odniesieniem efektów kierunkowych do obszarowych oraz pełnego zakresu efektów prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, jeżeli taki tytuł zawodowy będzie nadawany absolwentowi;
  - 4) plan studiów.
3. Integralną część dokumentacji dotyczącej powołania nowego kierunku powinien stanowić plan finansowania tego kierunku studiów, a w szczególności plan potrzeb inwestycyjnych i źródeł finansowania przedsięwzięć niezbędnych do realizacji kształcenia na tym kierunku.

§11

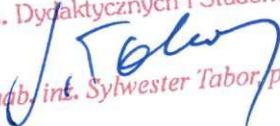
1. Wynikającym z programu kształcenia zajęciom zaliczonym przez studenta przypisuje się punkty ECTS.
2. W celu uzyskania dyplomu ukończenia studiów, student jest obowiązany uzyskać:
  - 1) studia pierwszego stopnia – co najmniej 180 punktów ECTS;
  - 2) studia drugiego stopnia – co najmniej 90 punktów ECTS;
  - 3) jednolite studia magisterskie – co najmniej 300 punktów ECTS w systemie studiów pięcioletnich oraz 360 punktów ECTS w systemie studiów sześcioletnich.
3. W programie studiów stacjonarnych, łączna liczba godzin zajęć dydaktycznych realizowanych z bezpośrednim udziałem studentów i prowadzącego wynosi nie więcej niż:
  - 1) 2200 godzin – dla kierunków studiów pierwszego stopnia umożliwiających uzyskanie tytułu zawodowego licencjata;
  - 2) 2500 godzin – dla kierunków studiów pierwszego stopnia umożliwiających uzyskanie tytułu zawodowego inżyniera;
  - 3) 900 godzin dla studiów 3-semestralnych i 1200 godzin dla studiów 4-semestralnych – dla kierunków studiów drugiego stopnia umożliwiających uzyskanie tytułu zawodowego magistra lub magistra inżyniera.
4. Łączna liczba godzin zajęć dydaktycznych dla kierunków studiów prowadzonych jako jednolite studia magisterskie wynosi 5100 wraz z praktykami, o ile obowiązujący standard kształcenia nie określa inaczej.
5. W uzasadnionych przypadkach jednostka organizacyjna prowadząca kształcenie może zwiększyć łączną liczbę godzin zajęć dydaktycznych nie więcej niż o 100 godzin.

§12

1. Program kształcenia dla każdego kierunku, poziomu i formy studiów zatwierdza rada podstawowej jednostki organizacyjnej będąca wnioskodawcą, po zasięgnięciu opinii komisji właściwej do spraw dydaktycznych i studenckich.
2. Program kształcenia może uwzględniać prowadzenie wybranych modułów oraz zdawanie określonych egzaminów i składanie prac dyplomowych w języku obcym.
3. Nie więcej niż 10% ogólnej liczby godzin zajęć określonych w planie studiów i programie kształcenia może być realizowane bez bezpośredniego uczestnictwa nauczycieli akademickich z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość.

REKTOR
UNIWERSYTETU ŁÓDZKIEGO

prof. dr hab. inż. Włodzisław Sady

PROREKTOR
ds. Dydaktycznych i Studenckich

dr hab. inż. Sylwester Tabor prof. UR